

Abstrakt v českém jazyce

Tato disertační práce se zabývá ranou poezií (1927-1938) britského básníka Wystana H. Audena (1907-1973) a zaměřuje se na poetiku místa. Časově se soustředí na první a zároveň nejdynamičtější fázi jeho básnické tvorby. V tomto období Auden započal velmi uvědomělé, disciplinované a už tehdy mimořádně ctižádostivé hledání svého osobitého básnického hlasu. Silný a proměnlivý myšlenkový náboj Audenovy poezie let třicátých nesly oslňivá dikce a vytríbený styl spájející ryze současné prvky s tradičními. Kombinace těchto obsahových a formálních aspektů představovala hybnou sílu, jež začínajícího básníka vynesla do samého středu meziválečné literární scény. Tyto faktory zároveň poutají největší pozornost literárních kritiků, kteří kladou hlavní důraz na technické stránky Audenovy rané poezie a zajímají se o míru i povahu jejího odrazu básníkovy zájmu o freudovskou psychologii a o jeho politickou angažovanost. Tato disertační práce sdílí zájem o tuto fázi Audenovy tvorby, ale přesouvá svou pozornost na literární topografii. Vychází z výjimečné vnímavosti, kterou básník již od dětství projevoval ke struktuře materiálního světa, krajině, krajinným typům, ale i jejich literárnímu zobrazení a vazbám, které mezi nimi a lidským subjektem vznikají. Věnuje se třem místům, pro Audena představujícím zdroje celoživotní intelektuální a citové, tzv. topofilické odezvy – Alston Moor v Northern Pennines, Island a Anglie. První dvě básníky považoval za svá osobní posvátná místa, druhá dvě za státy, jejichž ostrovní ráz přispíval k zachování místní krajinné osobitosti a kulturní identity. Všechny tři pak představovaly základní prvky jeho osobní mytické geografie. Práce se věnuje způsobu jejich pojetí v poezii a kritické próze, tedy k principům reprezentace, ideologizace a transformace míst a krajin do uměleckého díla. Primárním cílem je determinovat povahu a míru vlivu, který na jejich zobrazení mělo Audenovo básnické vyprávění na pozadí společensky velmi napjaté a umělecky kreativní meziválečné atmosféry. Jeho poetika místa se formovala v průsečíku edwardovské tradice tzv. místní a přírodní poezie a angloamerického modernismu, jehož představitelé různým způsobem reagovali na romantickou a klasicistní estetiku. Zároveň se vzhledem k politické situaci mezi dvěma válkami Audenova estetika utvářela uvnitř období oživující tradiční otázky umělecké tvorby, jako například vztah umělce k publiku, napětí mezi básníkem jako privátní a veřejnou osobou, či angažovanost díla ve společenském dění. Analýza tedy poskytuje možnost vnímat Audena a jeho imaginaci v kontextech širších než jen politických. Ke zpracování zvolené problematiky je primárně využita metodologie humanistické geografie (*humanistic geography*), jejíž představitelé (Yi-Fu Tuan, Edward Relph, D.W. Meinig, Anne Buttimer a další) těží z propojení geografie a fenomenologie. Staví do centra svého zájmu „pojetí místa“ (*sense of place*), tedy významy a citové vazby, které si člověk k v zásadě neutrálním místům subjektivně utváří a které do nich „vkládá“ na základě různých druhů prožívání a pod tlakem osobních i nadosobních faktorů (intence, cíle, existenční potřeby, kulturní stereotypy, politický diskurs, apod.). Tato práce využívá řadu propozic a konceptů, např. „topofilie“ (*topophilia*), „útěkářství“ (*escapism*), existenční vztah k místům (*existential insidedness* a *outsidedness*), „tvorba míst“ (*place-making*) a „mytické geografie“ (*mythical geographies*). Vzhledem k povaze literárních analýz je tato metodologie rozšířena doprovodným teoretickým rámcem. Ten využívá poznatky nedávných a současných literárních a jiných kritiků a teoretiků o krajině (*landscape*) a jejím zobrazování v malířství a v topografické poezii (*topographical poetry*). Mezi odborníky, jejichž studie jsou v této práci využity, patří např. Paul Shepard, David Lowenthal, John Wilson Foster, Raymond Williams, Jerome McGann, Dennis Cosgrove, Lothar Fietz, J. Hillis Miller, Eric Hirsch, Roland Barthes, W.J.T. Mitchell a další.

Klíčová slova: Wystan Hugh Auden, meziválečná anglická poezie, poetika místa, literární topografie, posvátné místo, krajina, Island, Alston Moor, Anglie, topofilie, útěkářství.